

Bemærkninger til lovforslaget

I

Almindelige bemærkninger

Efter folketingets vedtagelse af lov om frikommuner har kirkeministeren taget under overvejelse, om det ville være hensigtsmæssigt at søge frikommuneidéens grundlæggende principper overført til folkekirkeligt regie.

Efter at disse overvejelser igennem nogen tid har været fremme i den folkekirkelige debat, er der kommet så mange positive reaktioner, at det findes rimeligt ved nærværende lovforslag at søge bemyndigelse til, at kirkeministeren som led i tidsbegrænsede forsøgsordninger vedrørende frisogne kan fravige reglerne i lov om valg til menighedsråd og lov om menighedsråd med undtagelse af de i forslagens § 3 særligt nævnte bestemmelser i de nævnte love, der ikke bør gøres til genstand for forsøgsordninger. Endvidere foreslås bemyndigelse for kirkeministeren til at tillade forsøgsordninger vedrørende sognebåndsløsning, jfr. forslagens § 3, stk. 1, nr. 3.

For så vidt angår den øvrige kirkelige lovgivning vil der også i ret vidt omfang være muligheder for at godkende forsøgsordninger, der fraviger de normalt gældende regler, nemlig i det omfang, hvori kirkeministeren er bemyndiget til at fastsætte regler, jfr. lovforslagets § 3, stk. 2.

Lovforslaget har som overordnet målsætning først og fremmest at søge det lokale selvstyre styrket. Eventuelle forsøgsordninger søges iværksat provstivis, det vil sige inden for samme ligningsområde. Det er tanken højest at udpege ét provsti i hvert stift, altså højest 10 »friprovstier«, svarende til ca. 10 pct. af alle landets provstier.

Udgangspunktet ved indkaldelse af frisognsprojekter vil være, at der ikke på forhånd sættes generelle begrænsninger vedrørende projekternes art og omfang, idet dette kunne virke som en hindring for udfoldelsen af den kreativitet og idérigdom, som det er tanken at åbne for. Men hvert enkelt frisognsprojekt skal på forhånd godkendes af kirkeministeren, før forsøgsordningen kan iværksættes.

Efter forsøgsperiodens udløb vil det i samråd med de berørte kirkelige myndigheder blive taget op til overvejelse, om frisognsforløbene giver anledning til forslag om generelle regelændringer.

Lovforslaget indebærer ikke økonomiske konsekvenser for staten eller kommunerne. Med hensyn til konsekvenserne for den kirkelige ligning bemærkes, at der ved godkendelsen af de enkelte frisognsprojekter vil blive lagt vægt på, at de er udgiftsneutrale, således at der alene er tale om omprioriteringer på vedkommende menighedsråds budgetter, ikke om nye udgiftskrævende foranstaltninger.

II

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Det er fundet rimeligt at fastsætte en 4-årig forsøgsperiode ligesom for frikommuneforsøgene. Næste ordinære valg til menighedsråd finder sted i november 1988, således at der også gives de til den tid nyvalgte menighedsråd mulighed for at fremlægge frisognsprojekter.

Til § 2.

Såfremt lovforslaget vedtages, vil der snarest derefter blive indkaldt ansøgninger fra menighedsrådene om at opnå status som frisogn. Som nævnt i de almindelige bemærkninger vil man søge at samle frisognene provstivis, således at frisognene i forskellige egne af landet gruppevis kommer til at ligge i samme ligningsområde. På den måde vil der i realiteten også blive tale om friprovstier, og der regnes med højest et friprovsti i hvert af landets 10 stifter.

Bestemmelsen i stk. 2 svarer til lov nr. 202 af 22. maj 1985 om frikommuner § 8, stk. 1.

Til § 3.

De bestemmelser i lov om valg til menighedsråd, der ifølge forslagens § 3, stk. 1, nr. 1) undtages fra forsøgsordninger, er de almindelige regler om